

МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ РІЗНИХ СОМАТОТИПІВ ЮНАКІВ ТА ДІВЧАТ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ

©Н.Л. Герасимчук, К.С. Волков, З.М. Небесна

Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського

Актуальною медичною задачею є вивчення структурних змін щитоподібної залози (ЩЗ) при цукровому діабеті (ЦД). Метою роботи було встановлення ультразвукових об'ємів та рівня гормонів щитоподібної залози у здорових та хворих на ЦД II типу юнаків і дівчат взагалі та різних соматотипів. Досліджені параметри щитоподібних залоз хворих на ЦД 94 юнаків і 99 дівчат за допомогою ультразвукової діагностичної установки SONOLINE G 50, рівень гормонів визначали за допомогою аналізатора імуноферментного Expert Plus. Для контрольної групи було використано дані здорових юнаків і дівчат. При порівнянні ультразвукового об'єму правої частки щитоподібної залози між здоровими і хворими на ЦД юнаками або дівчатами встановлено: статистично значуще більше значення величини даного показника у хворих на ЦД юнаків

взагалі ($p < 0,001$) і мезоморфів ($p < 0,001$), а також у хворих на ЦД дівчат взагалі ($p < 0,001$), ендо- ($p < 0,05$), мезо- ($p < 0,001$) і ендо-мезоморфів ($p < 0,001$), ніж у відповідних груп здорових юнаків і дівчат. При порівнянні ультразвукового об'єму правої частки щитоподібної залози між здоровими або хворими на ЦД юнаками і дівчатами встановлено: статистично значуще більше значення величини даного показника лише у здорових юнаків взагалі ($p < 0,001$) і ендо-мезоморфів ($p < 0,05$), ніж у відповідних групах здорових дівчат. При порівнянні ультразвукового об'єму лівої частки щитоподібної залози між здоровими і хворими на ЦД юнаками або дівчатами встановлено повністю аналогічну правій частці картину. При порівнянні загального ультразвукового об'єму щитоподібної залози між здоровими і хворими на ЦД юнаками або дівча-

тами встановлено: статистично значуще більше значення величини даного показника у хворих на ЦД юнаків взагалі ($p < 0,001$) і мезоморфів ($p < 0,001$), а також у хворих на ЦД дівчат взагалі ($p < 0,001$), ендоморфів ($p < 0,01$), мезо- ($p < 0,001$) і ендомезоморфів ($p < 0,001$), ніж у відповідних груп здорових юнаків і дівчат. При порівнянні загального ультразвукового об'єму щитоподібної залози між здоровими або хворими на ЦД юнаками і дівчатами встановлено: статистично значуще більше значення величини даного показника лише у здорових юнаків взагалі ($p < 0,001$) і ендомезоморфів ($p < 0,05$), ніж у відповідних групах здорових дівчат. Встановлено, що рівень тиреотропного гормону у хворих на ЦД юнаків і дівчат статистично значуще більший (в обох випадках $p < 0,001$), ніж у здорових юнаків і дівчат. Рівень даного гормону статистично значуще вищий у здорових юнаків, ніж у здорових дівчат ($p < 0,05$) та у хворих на ЦД дівчат, ніж у хворих на ЦД юнаків ($p < 0,01$). Рівень вільного тетраїодтироніну, навпаки, у хворих на ЦД юнаків і дівчат статистично значуще менший (в обох випадках

$p < 0,001$), ніж у здорових юнаків і дівчат. На відміну від тиреотропного гормону, достовірних відмінностей рівня вільного тетраїодтироніну між здоровими або хворими на ЦД юнаками та дівчатами не встановлено. Таким чином, проведені ультразвукові дослідження встановили статистично значуще більші об'єми щитоподібної залози у хворих на ЦД II типу юнаків і дівчат взагалі та різних соматотипів, ніж у відповідних груп здорових юнаків і дівчат; а також статистично значуще більші значення величини даних показників у здорових юнаків взагалі і ендомезоморфів, ніж у відповідних групах здорових дівчат та у хворих дівчат ендомезоморфів, ніж у хворих юнаків ендомезоморфів. Дослідження рівня тиреотропного гормону у хворих на ЦД II типу юнаків і дівчат встановило статистично значуще більший, а рівень вільного тетраїодтироніну, навпаки, статистично значуще менший, ніж у здорових юнаків і дівчат. Рівень тиреотропного гормону статистично значуще вищий у здорових юнаків, ніж у здорових дівчат та у хворих дівчат, ніж у хворих юнаків.